

GRUPA 484 25 GODINA

IZVEŠTAJ

O Grupi 484

Grupa 484 je nevladina organizacija osnovana 1995. godine sa ciljem da podrži samoorganizovanje 484 porodice, koje su bežeći iz Krajine od akcije hrvatske vojske „Oluja”, utočište našle u Srbiji. Po njima je organizacija dobila i ime. Osnivačica Grupe 484 je Jelena Šantić, primabalerina, pisac i humanista, koja je za svoj mirovni rad dobila nagradu Pax Christi International 1996. godine. Organizacija se razvijala pod Jeleninim vođstvom, sve do njene prerane smrti 2000. godine. Bile su to godine u kojima se tražio krov nad glavom, kad su se delili paketi humanitarne pomoći, kad su organizovana prva okupljanja istomišljenika i ljudi spremnih da svojim znanjem, veštinama i novcem pomognu pridošlicama. Ova grupa ljudi je istovremeno uspostavljala saradnju sa lokalnim stanovništvom i aktivno učestvovala u akcijama koje su vodile ka otvaranju društva prema demokratskim vrednostima.

Kroz godine koje su dolazile, organizacija je nastavila da se razvija, uvek prateći osnovnu intenciju i ideale Jelene Šantić, kada je reč o mirovnom radu, društvenom angažmanu, poželjnim društvenim promenama i načinima ostvarivanja tih promena. Vizija Grupe 484 postaje „svet u kome ljudi imaju jednake mogućnosti da ostvare svoja prava i potencijale, gde god to žele, živeći svoje etničke i kulturne različitosti”, a misija organizacije je da „zajedno sa izbeglicama, lokalnim stanovništvom, posebno sa mladima, u saradnji sa organizacijama i pojedincima srodne vrednosne orijentacije – gradi društvo u kom se poštuju različitosti i prava svih; delujući u Srbiji i regionu Jugoistočne Evrope”.

Direktna podrška i pomoć migrantima i izbeglicama

Programi direktnе подршке ћврсто су vezani za misiju Grupe 484 od samog osnivanja organizacije. Pored toga, Grupa 484 je kontinuirano iskazivala spremnost da urgentno reaguje u situacijama krize i sposobnost da delotvorno podrži zajednice ugrožene kriznim situacijama. U poslednjoj deceniji, ovo se naročito pokazalo tokom poplava 2014. godine i u vreme vrhunca izbegličko-migrantske krize na zapadno-balkanskoj ruti u drugoj polovini 2015. i početkom 2016. godine.

Lokalne i regionalne okolnosti COVID-19 pandemije u 2020. godini snažno su uticale na strateške odluke u pogledu organizovanja psihosocijalne podrške migrantima i izbeglicama, ali još i više u vezi sa pružanjem humanitarne pomoći i drugih oblika direktnе podrške, kako migrantima i izbeglicama, tako i lokalnim zajednicama, različitim ranjivim grupama i relevantnim institucijama.

Rad u prihvatnim centrima i centrima za smeštaj tražilaca azila

Tokom 2020. godine timovi Grupe 484 su prilagodili svoje aktivnosti potrebama u prihvatnim centrima i centrima za smeštaj tražilaca azila kako bi što adekvatnije odgovorili na period obeležen vanrednom situacijom i restriktivnim merama usled širenja virusa COVID-19, kao i antimigrantskom kampanjom u našoj zemlji.

Nakon višegodišnje saradnje sa Save the Children na razvoju programa podrške deci i porodicama sa decom u Centru za azil u Bogovađi, uz podršku novih donatora, načinjen je važan iskorak u smislu daljeg programskog razvoja, ali i značajnog širenja aktivnosti na druge centre i neke druge, a veoma važne ciljne grupe. U junu su započete aktivnosti psihosocijalne podrške u centrima za smeštaj tražilaca azila u Krnjači, Bogovađi i Banji Koviljači, kao i u prihvatnom centru u Vranju. Aktivnosti su namenjene svim uzrasnim grupama, iako je primarni fokus stavljen na mlade, decu bez pratnje, i odrasle osobe, a sa ciljem osnaživanja i edukacije i podsticanja aktivnog učešća u kreiranju kvalitetnijeg provođenja vremena tokom boravka u centrima. Bitan segment aktivnosti je oslanjanje na prethodna iskustva i znanja korisnika, koja predstavljaju značajan resurs, kako u kreiranju sadržaja samih aktivnosti, tako i u osnaživanju korisnika za pronalaženje zdravijih i funkcionalnijih načina nošenja sa izazovnom i više nego inače neizvesnom godinom, koja je ostavila značajan trag na mentalno i fizičko zdravlje svih ljudi.

Krajem 2020. godine, na osnovu iskustava učesnika aktivnosti i njihovih izjava, napravljen je kalendar za 2021. godinu, pod nazivom „Naše danas, naše sutra – migrantski put tokom epidemije”, koji možete preuzeti [ovde](#). Kalendar je nastao sa ciljem podizanja svesti o prevenciji širenja virusa COVID-19 i predstavljanja iskustava nošenja ljudi iz izbegličke populacije sa tom situacijom, a u sklopu PACT projekta koji Grupa 484 realizuje u saradnji sa GIZ-om.

Kroz psihosocijalne programe koji su realizovani u prihvatnim centrima i centrima za smeštaj tražilaca azila prošlo je preko 1000 odraslih korisnika i više od 700 dece, računajući među njih i maloletne tražioce azila koji putuju bez pratnje roditelja/staratelja.

Skoro 1000 ljudi dobilo je, u sklopu projekta PACT - *Prevencija i borba protiv trgovine ljudima u zemljama Zapadnog Balkana*, finansiranog od strane GIZ-a, određene količine higijenskih sredstava, sa ciljem zadovoljavanja bazičnih potreba, kao i smanjenja rizika od širenja COVID-19 u objektima kolektivnog smeštaja.

Krajem 2020. godine Save the Children je predstavio izveštaj „Devojčice u pokretu na Balkanu“, koji je deo šireg globalnog istraživanja sprovedenog na tri kontinenta, a u kontekstu Balkana rađenog sa devojčicama izbeglicama i migrantkinjama u Grčkoj, Srbiji i Bosni i Hercegovini. Istraživanje je u Srbiji sproveo tim Grupe 484.

R.A. iz Avganistana (16): „Bio sam najsrećniji kada ste došli da me obiđete u karantinu. Pokazujete da brinete za mene, i to što razgovarate sa mnom. Roditelji nisu sa mnom na putu i mnogo mi znači kada me neko pita kako sam, brine za mene, kada vidim da mu je važno da sam ja dobro. Teško je biti sam na putu.“

Aktivnosti psihosocijalne podrške su organizovane u sklopu projekta Grupe 484 „Smernice za migrante - vodič kroz labyrin“ koji podržava Evropska unija i u sklopu PACT projekta koji podržava GIZ.

Podrška i pomoć najugroženijima tokom COVID-19 epidemije

Zahvaljujući podršci Ambasade Kraljevine Norveške u Beogradu, Grupa 484 je dobila mogućnost da već u aprilu 2020. godine pokrene program podrške organizacijama civilnog društva koje rade sa najugroženijim društvenim grupama, ali i da pruži podršku određenim važnim institucijama, kao deo odgovora na izazove nastale širenjem COVID-19 u Srbiji, Crnoj Gori i Severnoj Makedoniji.

Još od kraja 2015. godine, uz stalnu podršku Ambasade Kraljevine Norveške u Beogradu, radili smo na razvoju programa finansijske i mentorske podrške organizacijama civilnog društva koje su kontinuirano posvećene pružanju podrške migrantima i izbeglicama, ali i lokalnim zajednicama koje su uključene u organizovanje prihvata izbeglica i migranata. Kao se na prethodno četvorogodišnje iskustvo, u martu 2020. godine, u okolnostima proglašenja pandemije zarazne bolesti COVID-19 i vanrednog stanja u Republici Srbiji, donesena je odluka o strateškom zaokretu i otvaranju novog programa podrške koji će u potpunosti biti okrenut ublažavanju negativnih posledica pandemije, fokusirajući se posebno na ranjive društvene grupe, zdravstvene, obrazovne i socijalne institucije.

**U PERIODU
od aprila 2020. do januara 2021. godine**

Realizovano **15** PROJEKATA

Pomoć stigla do **125.000** OSOBA U **80** LOKALNIH ZAJEDNICA

Materijalna pomoć isporučena za **84** ZDRAVSTVENE, OBRAZOVNE I SOCIJALNE USTANOVE

Uključeno preko **250** ORGANIZACIJA I INSTITUCIJA

i preko **780** VOLONTERA

Opšti cilj svih projekata bilo je unapređenje pristupa uslugama i pružanje humanitarne pomoći onima kojima je najpotrebnija, a među kojima su bile i osobe sa invaliditetom, siromašni, Romi, porodice samohranih roditelja, izbeglice i migranti, osobe obolele od malignih bolesti i osobe sa teškim hroničnim bolestima, deca i mladi u ustanovama socijalne zaštite i u hraniteljskim porodicama, staračka domaćinstva i starije osobe smeštene u ustanovama socijalne zaštite, deca sa razvojnim smetnjama i njihove porodice, i nekoliko drugih posebno ranjivih društvenih grupa. Pored toga, podrška zdravstvenim ustanovama proizvela je neposredne koristi za hiljade pacijenata ugroženih COVID-19 infekcijom i za nekoliko stotina zaposlenih u relevantnim zdravstvenim ustanovama. Takođe, nekoliko zdravstvenih ustanova dobilo je donacije u opremi čije će dugoročno korišćenje doprineti zaštiti i unapređenju zdravlja mnogih budućih pacijenata.

Značajnu pomoć obezbedili smo i za školsku decu iz siromašnih porodica – i oko 30 škola i dečijih vrtića – kako u smislu pomoći koja će obezbediti smanjenje rizika od infekcije, tako i u pogledu nabavke opreme neophodne za organizovanje online nastave. Konačno, podržavali smo organizaciju aktivnosti pružanja medicinskih usluga, psihosocijalne podrške i pravne pomoći, kao i razvoj inovativnih obrazovnih programa.

Finansijska podrška obezbeđena je za projekte ovih 11 organizacija: Fondacija Ana i Vlade Divac, Centar za palijativno zbrinjavanje i palijativnu medicinu BELhospice, Biskupijski Caritas Srem, Autonomni ženski centar, Fondacija Katalist (iz Srbije), Crveni krst Grada Skoplja, Koalicija organizacija za mlade SEGA, LEGIS Skoplje, RAST I RAZVOJ Skoplje (iz Severne Makedonije), Građanska alijansa i UNICEF (iz Crne Gore). Osim toga, Grupa 484 obezbedila je direktnu materijalnu pomoć za četiri institucije: Komesarijat za izbeglice i migracije Republike Srbije, Institut za mentalno zdravlje, Dom za decu ometenu u razvoju Kolevka, i Institut za onkologiju i radiologiju Srbije.

Ukupna finansijska vrednost svih podržanih projekata iznosi 968.424 EUR.

Video o prvom krugu podrške je dostupan [ovde](#), dok se o detaljima aktivnosti podržanih organizacija možete informisati na sledećim linkovima: [prvi krug podrške](#) i [drugi krug podrške](#).

Ove aktivnosti su realizovane u okviru projekta „Podrška migrantima i lokalnim zajednicama u Crnoj Gori, Severnoj Makedoniji i Srbiji”, koji finansira Ministarstvo spoljnih poslova Norveške preko Ambasade Kraljevine Norveške u Beogradu.

O interkulturalnim pitanjima kroz obrazovanje

Tokom 2020. godine, strateški cilj obrazovnog programa „Mi i oni drugi“ bio je da mladi – studenti i studentkinje, kao i đaci ojačaju sopstvene interkulturalne kompetencije kroz istraživanje istorije svakodnevnog života lokalnih zajednica i otkrivanje kako se društveni i kulturni život razvijao zahvaljujući interakciji različitih zajednica, kao i pod uticajem stranaca i „pridošlica“. Radili smo na tome da ih opremimo znanjem za istraživanje marginalizovanog interkulturalnog nasleđa koje prenosi jasne poruke o saradnji i dobrosusedskim odnosima, promoviše ideje i vrednosti ljudskih i manjinskih prava, kulturne raznolikosti, rodne ravноправности i otvorenosti prema strancima.

U fokusu su nam bila pitanja konstruisanja različitih identiteta, koncepti pripadanja zajednicama, kao i kompleksnost prelamanja višestrukih identiteta. Na našim prostorima interkulturalno obrazovanje najčešće se fokusira na različite etničke, nacionalne i religijske identitete, s obzirom na dramatične posledice ratova devedesetih godina. U razmatranju pitanja identiteta, želeli smo da odemo korak dalje i analiziramo razne vrste susreta „različitih“ koje izazivaju nelagodu, podozrivost ili strah; te načine na koje komuniciramo i razumemo se sa „drugima“, kao i mogućnosti za razumevanje pozicije „drugog“, saosećanje, solidarisanje i aktivističko organizovanje.

Smatramo da interkulturalno obrazovanje obuhvata odnos prema „različitim“ od „nas“ po pitanju etničkog, rasnog, nacionalnog, rodnog, seksualnog, klasnog identiteta – bilo da im je taj identitet nametnut ili da se sa njime identifikuju; obuhvata odnos sa i prema različitim manjinama, onima koji se telesno ili mentalno razlikuju od „većine“, ali sa i prema onima koji su na bilo koji način deprivilegovani u odnosu na „nas“, čak iako možda nisu statistička manjina.

Nevidljive mape Vranja i Loznice

Koristeći istoriju svakodnevnog života i kulturno nasleđe, tokom 2020. godine smo usmeravali srednjoškolce iz Vranja i Loznice da istražuju alternativne puteve svojih gradova i iscrtaju mape koje su predstavili svojim sugrađanima u cilju osvetljavanja uloge stranaca u ovim zajednicama.

Obrazovno-turističku turu smo započeli 5. marta, u Vranju, gde su vranjski srednjoškolci predstavili svoj grad kroz dramski performans i obogatili svoje sugrađane znanjem, legendama, činjenicama o ličnostima i građevinama koje su obeležile istoriju Vranja i ostavile trag, koji je često nevidljiv za većinu stanovnika i turista. Obilazak Vranja smo upotpunili uz podršku DAH teatra čiji su članovi i članice izveli predstavu „Nevidljivi grad“ koja se izvodila u gradskom autobusu, na redovnoj liniji koja saobraća od Vranja do sela Ćukovac i pokazala je svu snagu i lepotu Vranja kroz uticaj stranaca na društveni i kulturni život ovog grada.

Nakon Vranja, na našoj mapi, 18. juna 2020. godine, se našao grad Loznica u kome su mladi imali priliku da kroz dramski performans predstave bogatstvo kulturne različitosti, kao i uticaj koji je fabrika „Viskoza“ imala u ovoj zajednici. Kroz razgovor sa svojim sugrađanima, bivšim radnicama Viskoze, mladi su se upoznali sa ličnostima koje su kroz istoriju donosile novu kulturnu i društvenu praksu u grad i doprinisile njegovom razvoju. Predstava koja je izvedena na lozničkom šetalištu je tematizovala identitet(e) radnika/ radnica fabrike „Viskoza“ – ljudi iz svih krajeva Jugoslavije, sa različitim navikama i običajima, ali istim problemima, željama i nadanjima. Poseban fokus je bio na

identitetu žena radnica, ženskih prava i problema „dvostrukog tereta“: rada u fabrici zajedno sa kućnim poslovima i brigom o deci. U večernjim satima, Dah teatar je izveo predstavu „Nevidljivi grad Loznica“ koja se, takođe, fokusira na dugu istoriju Loznice, okoline i njenih znamenitih ličnosti.

Ove interkulturnalne aktivnosti je podržala Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji u okviru projekta „Izvan poglavlja: Pristup različitostima“.

Rad u Bujanovcu

Tokom 2020. godine zahvaljujući podršci Pestaloci dečije fondacije u sklopu projekta „Naš grad, naše škole“ koji Grupa 484 sprovodi u saradnji sa Koordinacionim telom Vlade Republike Srbije za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa omogućen je pristup obrazovanju u vanrednim okolnostima za 195 učenika iz socijalno ugroženih porodica iz 10 partnerskih škola u Bujanovcu.

Tokom pandemije virusa COVID-19, procenjeno je da osnovne i srednje škole u Bujanovcu imaju nedostatak računara koji bi učenicima omogućio lakše funkcionisanje u toku realizacije nastave na daljinu. Na ovaj način mladi će imati priliku da unaprede svoje informatičko znanje i da se bolje snalaze u virtuelnom svetu. Takođe, partnerskim školama su donirani higijenski paketi u cilju prevencije širenja virusa u školama.

Tokom 2020. godine nastavili smo jačanje međuškolske saradnje i kapaciteta nastavnika kroz mentorsku podršku četvoro mentora koji su stručnjaci iz oblasti interkulturnalnog obrazovanja. Ojačana je saradnja nastavnika i učenika iz različitih škola kroz realizaciju 2 zajednička časa u mešovitim grupama.

učenika u Bujanovcu i oko 300 nastavnika koji su pohađali seminar „Mi i oni drugi“ i treninge o individualizaciji i kvalitetu nastave.

Tokom 2020. razvijen je priručnik „[Primeri uspešnih časova srpskog kao nematernjeg jezika](#)“ koji je nastao kao rezultat rada asistenata u nastavi Srpskog kao nematernjeg jezika u okviru projekta „Angažovanje i praćenje asistenata u nastavi Srpskog kao nematernjeg jezika u osnovnim školama u Bujanovcu i Preševu“, koji je realizovala Grupa 484 u partnerstvu sa Koordinacionim telom Vlade Republike Srbije za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđu, a finansijski podržala Evropska unija preko programa EU Pro, u periodu od septembra 2018. do juna 2020. godine. Tokom dvogodišnje implementacije projekta, ojačane su profesionalne kompetencije nastavnika srpskog kao nematernjeg jezika u školama u Bujanovcu i Preševu.

Asistenti su pružali podršku nastavnicima za primenu kreativnih i interaktivnih metoda u nastavi za učenje srpskog kao nematernjeg jezika i projektom je obuhvaćeno oko 900 učenika. Od ukupno 33 testiranih razreda, 75% razreda je pokazalo napredak u pobošljavanju jezičkih veština kroz testiranje što predstavlja značajan rezultat angažovanja asistenata na projektu.

Realizovali smo online aktivnosti za učenike, roditelje i nastavnike na temu kako zaštititi mentalno zdravlje tokom pandemije i kako se nositi sa različitim psihološkim izazovima. Uspostavljena je saradnja sa Nacionalnom asocijacijom roditelja i nastavnika u cilju jačanja podrške nastavnicima i roditeljima na projektu i podrške osnivanju Klubova roditelja i nastavnika u Bujanovcu. Takođe, uspostavljena je saradnja sa Pedagoškim fakultetom u Vranju radi promovisanja fakultativnog predmeta Interkulturno obrazovanje i omogućena praksa za 4 studentkinje kroz uključivanje u projektne aktivnosti obuka i direktnog rada sa mladima. Predstavnici i saradnici Grupe 484 su do sada radili sa preko hiljadu

ŠŠŠ, Što škola? – O identitetima i interkulturnim pitanjima

Grupa 484 je, u saradnji sa partnerima (Vaša prava BiH i Fondacija Jelena Šantić), organizovala četvorodnevni seminar „ŠŠŠ, ŠTO ŠKOLA? – O identitetima i interkulturnim pitanjima“, za studente i studentkinje društvenih nauka iz Srbije i Bosne i Hercegovine, u oktobru 2020. godine, u Vrnjačkoj Banji.

Seminar je deo šireg obrazovnog procesa za studente i srednjoškolce, na temu interkulturnosti, te je sadržao teorijski i praktični deo.

Naime, studenti su imali prilike da čuju predavanja i učestvuju u diskusijama na temu identiteta, pripadanja, (de)konstruisanja tradicije, (inter)kulturnog nasleđa, (de)konstruisanja stereotipa i predrasuda, kao i na temu prevazilaženja izazova u multikulturnim društвima. Takođe, studentima je predstavljena metodologija rada sa mladima na istraživanju interkulturnog nasleđa u lokalnim zajednicama, kao i različite umetničke tehnike i prakse u funkciji društvenog angažmana, promocije istraženog i ohrabrvanja mladih za aktivističko delovanje. U tom smislu, praktični deo seminara bila je vežba ovog procesa: studenti su imali zadatak da sprovedu mala istraživanja o interkulturnom nasleđu Vrnjačke Banje, a zatim i da uobliče prezentaciju istraženog, uz pomoć tima umetnika.

Seminar je organizovan u okviru Zajedničkog regionalnog programa „Dijalog za budućnost”, koji sprovode agencije Ujedinjenih nacija, a finansira ga Fond UN-a za izgradnju mira (UN PBF), kao i uz podršku Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji i Kancelarije za saradnju sa civilnim druством Vlade Republike Srbije.

Detaljan izveštaj o seminaru i predavačima možete pročitati [ovde](#).

Radionice za srednjoškolce

Kao rezultat praktičnog rada studenata na seminaru „ŠŠŠ, što škola?” nastao je program online radionica za srednjoškolce koje je Grupa 484, zajedno sa svojim saradnicima, sprovela tokom decembra 2020. godine. Srednjoškolci iz Sjenice, Subotice, Loznice, Bujanovca i Vranja su imali priliku da istražuju istorijska i kulturna nasleđa svojih gradova, da ispituju istoriju svakodnevnog života nekada i sada, analiziraju uloge stranaca i njihov uticaj na život gradova.

Karavan trodnevnih radionica je počeo u Sjenici, radionicom „Sjenica selfie” koja se bavila identitetom grada kroz pričanje mikro priča i fotografisanje gradskih punktova i čoškova, koji su učesnicima ove radionice lično značajni. Svaka foto priča bavila se pojedincima i njihovim odnosima prema gradu, zajednici, drugima, prijateljstvu, kretanju. Tematizovali smo značaj komunikacije i saradnje, kao i značenja svih odnosa u jednoj zajednici, posebno u situaciji pandemije i nedostatka živog kontakta.

„Stripovanje u Lozniči“ nas je dovelo do rekonstrukcije života radnika i radnica lozničke fabrike Viskoza, uz pomoć rečenica iz filma „Licem u lice“ iz 1963. godine, kao i fotografija iz fabrike Viskoza. Kroz kombinovanje različitih izvora: tekstova, fotografija, filmova, učesnici su kreirali strip i unapredili svoje znanje o susretu kultura i navika tokom razvoja Lozniče u 20. veku.

Srednjoškolci iz Bujanovca i Vranja su istraživali „Tajne gradosti“ kroz prikupljanje zanimljivih vesti, koje se tiču mladih i njihovih života u ovim mestima. Online susret pratile su i interaktivne igre upoznavanja iz kojih je proistekla ulična akcija „Dobošari dobrih vesti“ tokom koje su mladi čitali, uz doboš, dobre vesti na gradskom trgu.

Rezultat radionice „Subotičko svetlo u tami“ je video inspirisan dokumentarnim snimcima Aleksandra Lifke, a video materijal su prikupili i snimili učesnici radionice. Video dostupan [ovde](#).

Program radionica za srednjoškolce sprovodi Grupa 484 u okviru zajedničkog regionalnog programa „Dijalog za budućnost: unapređenje dijaloga i društvene kohezije, i između, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Rupublike Srbije koju provode UNDP, UNICEF i UNESCO, a finansira ga Fond UN-a za izgradnju mira (UN PBF). #dijalogzabuducnost“, kao i u okviru projekta „(I)interkulturni (D)ijalog za EU“ koji finansira Evropska unija. #euзatebe

Zagovaranje za efikasan sistem azila i upravljanja migracijama u Srbiji i regionu

Pravac rada tokom 2020. godine predstavlja kontinuitet nastojanja Grupe 484 da kroz istraživačke, zagovaračke i aktivnosti posvećene unapređenju kapaciteta različitih aktera doprinese reformskim procesima u Republici Srbiji i zemljama u regionu i unapređenju prakse postupanja prema različitim kategorijama migranata.

Usled okolnosti mešovitih migracijskih tokova posvetili smo se unapređenju položaja migranata koji nemaju regulisan status u Republici Srbiji, kao i pitanjima zaštite krijumčarenih migranata, imajući u vidu rizike kojima su migranti izloženi u procesu krijumčarenja. Promenjene okolnosti izazvane epidemijom COVID-19 donele su i promjenjeni sistem postupanja prema našim korisničkim grupama, te smo posebnu pažnju usmerili na analizu uspostavljenih režima sagledavajući ih kroz prizmu međunarodnih i regionalnih sistema zaštite ljudskih prava. Posvećeni ideji sagladavanja migracija kao razvojnog potencijala sproveli smo i istraživanje posvećeno proceni indeksa razvijenosti politika integracije migranata. Negovali smo ideju dijaloga o migracijama između insitucionalnih i vaninstitucionalnih aktera o različitim važnim pitanjima u oblasti migracija i potrebu kontinuiranog unapređenja znanja svih aktera koji sudeluju u sistemu postupanja prema migrantima.

Iregularne migracije: razumevanje fenomena krijumčarenja migranata i srodnih krivičnih dela

U novembru 2020. godine održali smo online radionice posvećene razumevanju fenomena krijumčarenja migranata. Podršku realizaciji radionice pružilo nam je Republičko javno tužilaštvo delegiranjem predavača za radionice. Razgovor i diskusiju tokom radionica su vodili: Dragan Timotijević, ekspert za oblast suzbijanja krijumčarenja migranata i borbe protiv trgovine ljudima, Marko Miličević, savetnik Republičko javno tužilaštvo, Miroslava Jelačić Kojić, projektna menadžerka, Grupa 484.

Radionice su organizovane sa ciljem unapređenja razumevanja izazova i karakteristika iregularnih migracija koje se odvijaju na prostoru Zapadnog Balkana, a posebno Republike Srbije, krivično-pravnim aspektima krivičnih dela: nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenja ljudi, kao i njegovog razlikovanja od drugih srodnih krivičnih dela.

Na radionicama je učestvovalo 40 predstavnika/ca Komesarijata za izbeglice i migracije Republike Srbije, centara za socijalni rad i organizacija civilnog društva čija se oblast rada vezuje za rad sa migrantima i tražiocima azila, kao i zaštitu žrtava trgovine ljudima.

Podršku prilikom realizacije radionica nam je pružila Ambasada Kraljevine Norveške, u okviru projekta „Podrška migrantima i lokalnim zajednicama u Crnoj Gori, Severnoj Makedoniji i Srbiji“

MIPEX izveštaj

U saradnji sa Grupom za migracionu politiku iz Brisela (MPG) organizovali smo online prezentaciju komparativnih rezultata MIPEX istraživanja za Srbiji, Albaniju i Severnu Makedoniju. Komparativne rezultate prezentovao je predstavnik MPG, dok su nalaze nacionalnih izvestaja predstavili nacionalni eksperti iz Evropskog pokreta Albanije, Centra za istraživanje i kreiranje politika i Grupe 484.

Prema MIPEX pokazateljima (Indeks razvijenosti politika integracije migranata) u periodu od 2014. do 2019. godine Srbija je napredovala za +5 poena, prateći međunarodne trendove reformi drugih zemalja MIPEX-a (+2 poena u proseku), i predstavlja zemlju koja je ostvarila najveći napredak među zapadnobalkanskim zemljama. U budućnosti treba očekivati:

- dalje usklađivanje zakonodavstva sa međunarodnim standardima pre svega u oblasti učešća u političkom životu;
- pristup državljanstvu Srbije;
- dalji razvoj normativnog i strateškog okvira politika integracija migranata koji bi trebalo da bude praćen i promatranjem potreba za propisivanjem targetiranih programa uključivanja u tržište rada migranata.

[Istraživanje MIPEX za Srbiju](#) realizovala je Grupa 484 u saradnji sa Grupom za migracionu politiku iz Brisela (MPG).

Kao deo aktivnosti posvećenih promociji rezultata MIPEX istraživanja za Srbiju, uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji, organizovana je diskusija o pojedinim oblastima javnih politika koje promovišu integraciju migranata, kao i o anticipaciji novih migratornih kretanja i prostoru za strance u pristupu tržištu rada. Diskusiju su vodili Ružica Banda, Misija OEBS-a u Srbiji, Vladimir Petronijević, Grupa 484, Svetlana Velimirović, Komesarijat za izbeglice i migracije Republike Srbije, Sanja Gavranović, Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja prof. dr Marija Babović, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, prof. dr Danica Šantić, Univerzitet u Beogradu – Geografski fakultet.

Aktivnosti u sklopu prEUgovor koalicije

Grupa 484 je učestvovala u pisanju i objavljivanju [Alarm izveštaja o napretku Srbije](#) u pogledu političkih kriterijuma i sprovođenja politika u oblastima pokrivenim poglavljima 23 (Pravosuđe i osnovna prava) i 24 (Pravda, sloboda i bezbednost) pristupnih pregovora sa Evropskom unijom, gde spadaju i pitanja upravljanja migracijama, azila. U izveštajima smo se fokusirali na položaj migranata i tražilaca tokom vanrednog stanja, kao i krizne situacije koju je uzrokovalo širenje virusa COVID-19. Položaj ranjivih grupa i migranata je tokom 2020. godine bio posebno nezavidan, pogotovo zbog zatvaranja granica, zabrane kretanja i povišenog nadzora, kao i bujanja antimigrantske kampanje.

U cilju detaljnije analize, Grupa 484 je u sklopu [prEUgovor predloga praktičnih politike](#) iz avgusta 2020. godine ponudila pregled ključnih mera donetih za vreme vanrednog stanja, koje su se odnosile na tražioce azila i migrante, relevantnih odredbi Konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i prakse Evropskog suda za ljudska prava o mogućnosti odstupanja države ugovornice od odredaba Konvencije, kao i kratak prikaz mera koje su bile primenjene prema migrantima i tražiocima azila u drugim zemljama Evrope u jeku krize izazvane pandemijom COVID-19.

Uz podršku **Misije OEBS** u Srbiji održane su dve online radionice posvećene pitanjima koje su bile predmet analize u okviru prethodno predstavljene analize praktičnih politika. Na prvoj radionici „**Proglašenje vanrednog stanja i uvođenje mera ograničenja prava i sloboda iz ugla standarda i prakse Evropskog suda za ljudska prava**“ uvodno izlaganje imao je dr Nedim Kulenović, pravni savetnik u sekretarijatu Evropskog suda za ljudska prava, Strazbur. Druga radionica bila je posvećena primeni **članova 3. i 5. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u kontekstu postupanja prema tražiocima azila i migrantima tokom vanrednog stanja**, na kojoj je prof. dr Ivana Krstić, Univerzitet u Beogradu - Pravni fakultet, održala uvodno predavanje. Pored uvodničara, svoj aktivni doprinos u toku diskusije dalo je preko 30 učesnika/ca predstavnika relevantnih državnih institucija, organizacija civilnog društva, sudova i nezavisnih državnih institucija.

Jačanje kapaciteta organizacija okupljenih oko Balkanskog saveta za izbeglice i migracije

Krajem 2020. godine, održan je onlajn dvodnevni trening za organizacije civilnog društva okupljene oko Balkanskog saveta za izbeglice i migracije (BRMC). Trening je pripremila Grupa 484 (koordinator BRMC) u saradnji sa Holandskim savetom za izbeglice (DCR), a uz podršku Ministarstva spoljnih poslova Holandije, Evropske unije i Ambasade kraljevine Norveške u Beogradu.

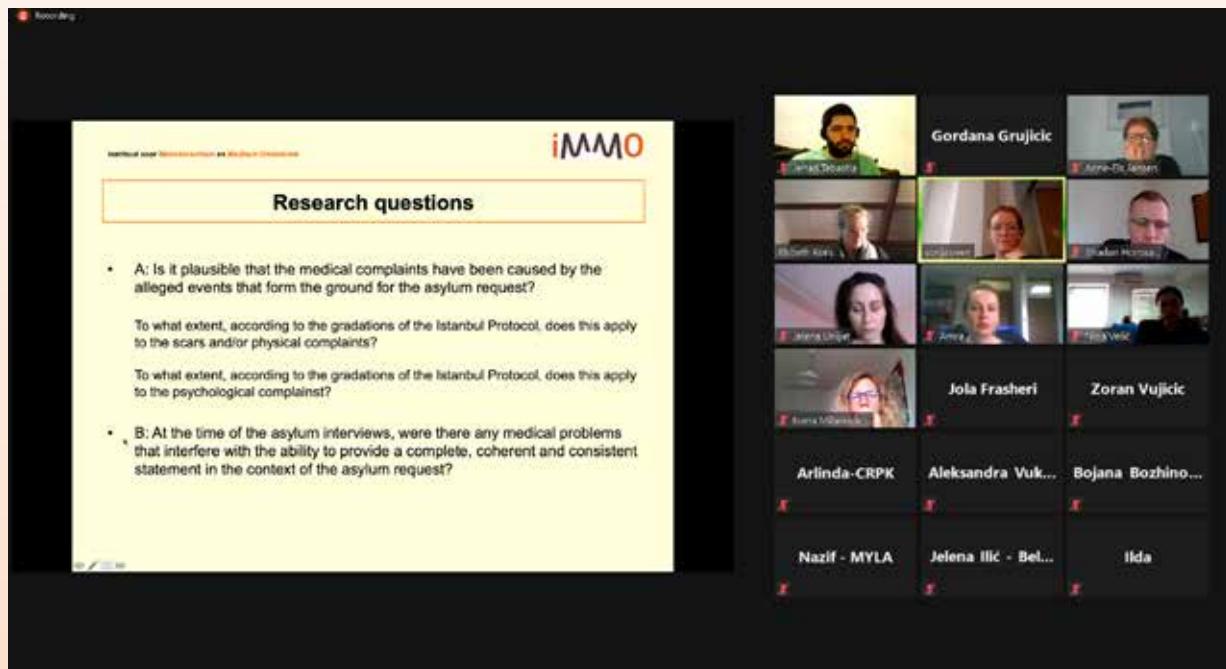
Glavna tema i cilj treninga bili su jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva u pružanju psihosocijalne podrške i pravne pomoći izbeglicama, tražiocima azila i iregularnim migrantima. Treninge su držali pravni i psihosocijalni eksperti iz Holanskog saveta za izbeglice (DCR) i Holanskog instituta za ljudska prava i medicinska veštačenja (iMMO). Naročita pažnja bila je usmerena na metodologiju rada sa ranjivim grupama, kao što su žrtve torture, maloletnici bez pravnje, žrtve rodno zasnovanog nasilja, žrtve trgovine ljudima i dr.

Tokom 2020. godine objavili smo [drugi Regionalni predlog praktične politike Balkanskog saveta za izbeglice i migracije \(BRMC\)](#), čiji je osnovni cilj da široj i stručnoj javnosti, kao i donosiocima odluka predstavi situaciju u pogledu migranata na Zapadnom Balkanu tokom 2019. i početkom 2020. godine. U prvom delu dokumenta prikazane su promene u nacionalnim pravnim, strateškim i institucionalnim okvirima, kao i pregled regionalne saradnje, proces evropskih integracija i saradnja sa FRONTEX.

U drugom delu glavni fokus je na primerima iz prakse iz zemalja Zapadnog Balkana, a zatim slede preporuke za dalja unapređenja zakonodavstva i prakse.

Paralelno sa jačanjem kapaciteta BRMC mreže, posvetili smo se i identifikovanju organizacija u regionu kroz čiji rad i neposredno angažovanje možemo unaprediti sistem zaštite migranata koji su bili predmet krijumčarenja migranata. U saradnji sa članovima BRMC mreže i u saradnji sa Danskim savetom za izbeglice, 90 identifikovanih organizacija učestvovaće u sprovođenju različitih aktivnosti usmerenih na podršku organizacijama za sprovođenje projekata, aktivnostima unapređenja kapaciteta, istraživačkim i zagovaračkim aktivnostima koje će se odvijati na nacionalnom i regionalnom nivou. Započet je i proces priprema regionalnog treninga za trenere zasnovan na multisektorskem pristupu i inovativnim modelima sprovođenja obuka u oblasti suprostavljanja krijumčarenju migranata i zaštite migranata kroz simulacije istraga.

Pored učešća partnerskih organizacija, realizaciju projekta Bezbednost za ljudе i granice-borba protiv krijumčarenja migranata na Zapadnom Balkanu, koji finansira Evropska Unija, u formi saradnika podržali su Republičko javno tužilaštvo Republike Srbije, Nacionalni prihvativni centar za tražioce azila iz Albanije, Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore, Regionalni centar Regionalne inicijative za migraţije, azil i izbeglice (MARRI RC), Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Severne Makedonije, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Odeljenje za državljanstvo, azil i migracije Ministarstva unutrašnjih poslova na Kosovu*¹.

¹ Ovaj naziv je bez prejudiciranja statusa i u skladu sa Rezolucijom Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

GRUPA 484

25 GODINA